

In het eerste deel van deze reeks gingen we op zoek naar de vererfers, de echte stempelhengsten die het Bwp groot hebben gemaakt. Bekende namen als Codex, Flugel, Lugano, en Darco passeerden de revue, maar ook minder bekende hengsten als Drost, Saffier, Widukind, en Saygon werden regelmatig genoemd. In het tweede deel zullen we het minder over individuele hengsten hebben, maar gooien we een paar interessante vragen op tafel. De rol van de volbloed komt ter sprake, maar ook het belang van exterieur en prestatie wordt nader bekeken. En hoe zit dat, heeft het Bwp nog import uit andere stamboeken nodig, of kunnen we ondertussen op onze eigen benen staan? PK vroeg het aan Paul Mais, Johan Vereecke, en Marcel Van Dijck.

VIJFTIG JAAR BWP HENGSTEN

deel II

door Bart Wuyts

Over de fokkerij heeft iedereen wel zijn mening, maar iemand als Paul Mais is goed geplaatst om de zaak wat dieper uit te spitten. Paul is één van de zeldzame figuren die sport, fokkerij, en hengstenhouderij weet te combineren. Dat geeft hem een uniek zicht op de gebeurtenissen binnen en buiten het Bwp. Welke hengsten hebben het stamboek groot gemaakt?

Mijn persoonlijke topvijf van vererfers ziet er simpel uit. Darco, Codex, Lugano, Fleuri du Manoir, en Heartbreaker. Nee, Flügel neem ik er niet direct bij. Van Flügel wil ik niets verkeerd zeggen, maar ik heb de hengst nooit echt goed gekend. Toen ik in de fokkerij ben begonnen, liep het Flügel-tijdperk op zijn einde. Ik heb ooit één Flügel-merrie gehad, maar daar is het bij gebleven. Als we over hengsten spreken die fokmerries maken, kies ik voor Lugano, Lys de Darmen, Codex, Fleuri, en Drost. En Darco. Flügel ook, maar ondertussen heb ik al te veel namen, of niet? Lys de Darmen hoort er zonder twijfel bij. Een sportpaard uit een Lysmoeder valt dikwijls mee. Als je daar nog wat vermogen kunt bij fokken, zit je altijd goed. Ook Fleuri is wat mij betreft een interessante vererfer geweest. Des te meer omdat de hengst weinig kansen heeft gekregen. Hij stond in het Waasland ter dekking, en kreeg veel gewone, wat ouderwetse Gelderse merries te dekken. Toch zijn uit Fleuri-merries veel fijne sportpaarden gekomen. Daarnaast hebben Drost en Saygon veel goeds gedaan voor de fokkerij. Wat Furioso Z op je lijstje komt doen, begrijp ik niet. Die hengst heeft één of twee jaar geweldig veel gedekt, maar daar blijft niets van

over. Furioso Z bracht mooie paarden, maar ook niets meer dan dat. Goldfalk is nog zo'n hengst die weinig heeft nagelaten. Latano staat dan weer niet op je lijstje, maar heeft daar misschien wel een plaats verdiend. Dat is een hengst die vrij snel uit de fokkerij verdwenen is, en niet zoveel kansen heeft gekregen, maar toch goede spring- en dressuurpaarden heeft gebracht. Ook Carneval heeft binnen het Bwp niet zoveel gedekt, maar toch een paar goede sportpaarden en fokmerries gebracht.

Latano was een elegante schimmel, die zes jaar ter dekking stond op de Holstenhoeve van Jos Suls. De hengst

De Holsteiner Latano (Landgraf x Capitano) was een elegante schimmel, die zes jaar op de Holstenhoeve van Jos Suls ter dekking stond.

sprong zich in de kijker toen hij door Olympisch kampioen Ulrich Kirchhoff in de sport werd uitgebracht. Hij was populair bij de fokkers, en die populariteit vertaalde zich ook in cijfers. In zijn korte carrière werden van Latano zo'n 500 nakomelingen geregistreerd. Een behoorlijk aantal, waaruit dekhengsten, springpaarden, dressuurpaarden en zelfs een enkele eventer zijn gekomen. In de moederlijn blijft het belang van Latano voorlopig nog beperkt.

De hengst Saygon was een zoon van Alcanar xx, gefokt uit de Hannoveraanse importmerrie Drude (Dukat). Saygon stond ter dekking bij Leo Vos, en bracht harde, sterke paarden met veel concoursmentaliteit.

Volbloed

Daarmee hebben we het lijstje van de klassieke Bwp verervers gehad, maar hoe zit het met de volbloeden? Wat kan een volbloed (eventueel) bijdragen aan het Bwp?

'Het enige dat positief is aan de vererving van een volbloed, is het chique exterieur. Een mooi kopje, maar wat je verder van een volbloed krijgt, is alleen maar negatief. Een volbloed werkt zeker niet prestatieverhogend, en je krijgt er een pak ondeugden bij cadeau. Weven, kribbebijten... Hardheid en bloed zijn eigenschappen die ik niet specifiek bij volbloeden terugvind. Werklust en karakter al evenmin. Dan kun je beter een hengst gebruiken die dicht bij een volbloed staat, zoals Codex bijvoorbeeld. Dat was een hengst die wél karakter en werklust doorgaf. Dat volbloeden weinig bijdragen tot de fokkerij zie je niet alleen bij ons, maar ook bij andere stamboeken. In Nederland hebben ze enkele jaren terug een hele reeks volbloeden gekeurd en gebruikt. Daar schiet nu echt niets meer van over.'

Bij het Kwpn werden in de jaren zeventig en tachtig veel volbloedhengsten gekeurd. Het merendeel had maar wei-

nig succes. Lucky Boy xx (Compromise xx) was een opvallende uitzondering op die regel. In Nederland wordt de aanwezigheid van Lucky Boy xx in de moederlijn nog altijd als een pluspunt beschouwd. Van de Lucky Boy xx-zonen daarentegen is in de fokkerij maar weinig terecht gekomen. Op het eerste zicht nogal vreemd. Lucky Boy xx heeft namelijk met The Freak, Beethoven, Van Googh, en Calypso verschillende ruinen gebracht, die fantastische prestaties hebben neergezet. Heeft het Kwpn misschien de verkeerde Lucky Boy xx-zonen gekeurd?

'Sterke prestaties in de sport kun je niet zonder meer gelijk stellen aan sterke prestaties in de fokkerij. Het is best mogelijk dat een product van een volbloed hard springt, maar dat betekent nog niet dat zo'n product ook automatisch een succes zal worden in de fokkerij. In Holstein hebben ze een goed paard, met veel vermogen, maar een ouderwets model. De afgelopen vijftien jaar werden daar veel volbloedhengsten gebruikt, met de bedoeling het exterieur te moderniseren. Van al die hengsten is niets overgebleven. Er zat geen enkele volbloed tussen die ook maar iets van prestatie heeft vererfd. Ook in Frankrijk werd massaal volbloed ingezet, en nog maar eens, ook daar schiet er niets van over. Jawel, in Hannover heb je een hengst als Lauries Crusador xx, die brave, rittige paarden brengt. Paarden die net genoeg springen, en net genoeg beweging hebben, maar dat is een uitzondering, en daar heb je geen volbloed voor nodig. Mijn mening is dat er andere mogelijkheden bestaan als je een ouderwets model wil

verbeteren. Je kunt beter een hengst gebruiken die er uitziet als een volbloed, dan een echte volbloed. Er wordt wel eens gezegd dat één vijfde van het hengstenbestand volbloed hoort te zijn, maar daar ben ik het niet mee eens. Trouwens, de fokkers willen geen volbloed gebruiken. Kijk naar de keuring in Holstein. Daar werden twee gekeurde volbloedzonen verkocht op de veiling, voor een heel gewone prijs. De prijs die ze waard zijn. Bij ons komt een volbloed al evenmin aan de bak. We hebben een paar jaar geleden een volbloed gehad, namelijk Mysterious Soldier xx (Conquistador Cielo xx). Achteraf bekeken heeft hij links en rechts een paar goede springpaarden gebracht, heel brave paarden vooral, met een goed karakter. Kijk, dat zijn uitzonderingen, maar als zo'n hengst een tiental merries per jaar dekt, kun je hem ook niet aanhouden.'

Vreemde stamboeken

Het Bwp is groot geworden door bij andere stamboeken zowel hengsten als merries weg te kopen. In eerste instantie bestond de import vooral uit Gelders fokmateriaal. Later kregen Hannover, en het Selle Français meer belang. De

jongste jaren is Holstein dan weer erg populair geworden. Welke stamboeken kunnen in de toekomst een rol spelen bij de verdere uitbouw van het Bwp?

'Ik denk dat we ons nog altijd op Duitsland en Frankrijk moeten richten. Al haakt de Franse fokkerij voor het ogenblik wat af. Frankrijk heeft de afgelopen jaren de fout gemaakt om nagenoeg uitsluitend op prestatie te fokken. Naar model en exterieur werd niet meer omgekeken. Het model was in Frankrijk vroeger ook al geen hoogvlieger, bewegingen evenmin, en op beide punten heeft de Franse fokkerij nog verder ingeboet. We moeten opletten dat we in België niet dezelfde kant uitgaan. Het feit dat de Fransen tegenwoordig naar hier komen om paarden te kopen zegt genoeg, denk ik. Vroeger was het net omgekeerd.

De concurrentie tussen de Europese stamboeken is bijzonder groot. Ieder stamboek probeert zijn schapen in de eigen stal te houden. De fokkers en hengstenhouders moeten tevreden worden gehouden, en daarom wordt er in alle stamboeken ruimer gekeurd. Dat leidt zeker niet tot een verbetering van de fokkerij. Holstein is voor het ogenblik erg populair, omdat de paarden veel vermogen hebben. In Holstein fokken ze praktisch alleen springpaarden. Holsteiners bewegen wel, en zien er mooi genoeg uit, maar niet zoals een Hannoveraan of een Oldenburger. In Hannover en Oldenburg vind je de mooiste paarden, maar dat zijn stamboeken die veel hebben ingeleverd door te breed met hun dressuurlijnen te fokken. Weltmeyer (World Cup I) en Bolero (Black Sky xx), ook nog een zoon van een volbloed, geven paarden die willen werken als ze goesting hebben. Als ze geen goesting hebben, krijg je er niets van gedaan.'

Holstein staat wereldwijd inderdaad aan de top. Het stamboek levert dan ook al enkele jaren het grootste aandeel buitenlandse hengsten op de Bwp hengstenkeuring. Horen daar geen kanttekeningen bij? In beweging bijvoorbeeld laten Holsteiners het wel eens afweten.

'Ik vind dat Holsteiners genoeg beweging hebben. Corrado (Cor de la Bruyère) en Cassini (Capitol) geven misschien niet veel beweging door, maar ze fokken wel aparte springpaarden. Momenteel zijn de mensen zot van Cassini. Als je een Cassini op stal hebt, wil iedereen hem metéén kopen. Precies alsof die paarden wat meer hebben, vijf benen in plaats van vier. Caretino (Caletto II) en Contender (Calypso II) brengen wél paarden die kunnen bewegen.'

|| Sport en fokkerij

Paul haalde het zelf al aan. Prestaties zijn tegenwoordig heilig, maar het is niet omdat een hengst sterk presteert in de sport, dat hij het ook automatisch goed zal doen in de fokkerij. Aan welke eisen moet een fokhengst voldoen, en welke toegevingen kunnen eventueel worden gedaan?

'Voor mij is het absoluut niet zo dat een hengst die internationaal presteert, ook automatisch gekeurd moet worden. Er zijn veel fijne sporthengsten, maar weinig goede vererfers.

Waar leg je de grens? Dat is een moeilijke materie. Als een hengst goed springt, wordt er doorgaans heel wat water bij de wijn gedaan. Soms is dat ook terecht. Neem een hengst als Heartbreaker. Die heeft serieuze tekortkomingen. Hij toont beknopt, en qua bewegingen is het een nul. Zo'n hengst komt normaal gezien nooit door de keuring, maar hij sprong heel sterk, en is op die manier aan een dekbrevet geraakt. Wat blijkt nu? Heartbreaker brengt goede springpaarden, die super voorzichtig zijn, en dat is toch iets wat de handel graag ziet. Op dit ogenblik moeten we blij zijn dat hij indertijd werd gekeurd. Darco is nog zo'n voorbeeld. Dat is ongetwijfeld de beste vererfer die we ooit hebben gehad. Hij heeft Bel-

Darco (Lugano) was één van de eerste Bwp-hengsten die internationaal presteerde in de sport. De foto toont de hengst onder Ludo Philippaerts tijdens de Olympische Spelen van Barcelona.

gië op de kaart gezet. Ook wat de handel betreft. De hele wereld kent Darco, terwijl ze vroeger niet eens wisten dat we hier sportpaarden fokten. Alleen, wat exterieur betreft is Darco eigenlijk niet goed genoeg. Het blijft dus een verhaal van geven en nemen. Al wordt er hoe langer hoe meer naar sportprestaties gekeken, terwijl het exterieur verwatert. We moeten toch op-letten dat we daar niet te ver mee gaan.

Fokmerries

Tot nu toe hebben we het alleen over hengsten gehad. Dat was ook het uitgangspunt van deze reeks, maar voor een stamboek is de kwaliteit van het merriebestand minstens even belangrijk, al wordt daar veel minder aandacht aan besteed. Ook voor de individuele hengst maakt het

De selle français Major de la Cour (Grand Veneur) opereerde van uit het Westvlaamse Geluwe, waar hij ter dekking stond bij Damiaan Vanhollebeke. Hij produceerde een reeks fijne sportpaarden, en sloot zijn carrière af op het Lindehof van Tinus Paesen, waar hij enige tijd naast Darco beschikbaar was.

veel verschil welke merries hij te dekken krijgt. Om te kunnen doorbreken moet een jonge hengst eerst en vooral voldoende producten maken, zeg maar minstens veertig per jaargang, maar daarnaast moet hij af en toe ook een merrie met kwaliteit kunnen bedienen. Daarom is het interessant om te weten welke merries de hengstenhouders zelf graag zien toekomen op het station.

'Ik zie graag grote, ruime merries, met veel volume, voldoende bewegingen, en eventueel wat prestaties. Dat hoeft geen topniveau te zijn. Als een merrie op 1.10 getoond heeft dat ze wil werken, is dat voor mij ruim voldoende. Er zijn genoeg hengsten die wat extra vermogen kunnen geven. Ik zie niet graag van die kleine merries afkomen. Als je met konijnen fokt, krijg je muizen.'

Johan Vereecke

Het is een ras dat verdwijnt, maar Johan Vereecke is nog een hengstenhouder van de oude stempel. Iemand die zijn stiel door en door kent, met de paarden zijn boterham verdient, en het Bwp van klein tot groot heeft meegemaakt. Johan heeft nauwe contacten met de sport en de handel, maar begrijpt daarnaast perfect hoe de doorsnee fokker zich voelt.

'Mijn persoonlijke topvijf van vererfers? Daar moet ik toch eens over nadenken. De oude Codex hoort er zeker bij. Hij gaf springmanieren, en een super karakter. Ook van Lugano zijn veel fijne sportpaarden gekomen, maar volgens mij was Codex nóg beter. Darco is een combinatie van Codex en Lugano, en hij heeft de verervingskracht van zijn vader en grootvader meegekregen. Wat Darco nu al heeft gebracht, is buiten alle proporties. Als we tenminste over de sport spreken, want wat exterieur betreft is Darco natuurlijk een ander verhaal. Het Bwp heeft aan de ene kant het geluk gehad om een hengst als Darco te kunnen gebruiken, maar andere kant de pech dat Darco zo'n eenvoudige modellen maakt. Als Darco ook nog eens mooie paarden zou fokken, stonden we nu aan de top van de wereld. Maar goed, zoveel belang heeft dat niet meer, want naar het model van een paard wordt er nog nauwelijks gekeken. Vroeger kwamen de fokkers uit de boerenwereld, en die wisten wel hoe een paard in elkaar zat. Veel van die kennis is verloren gegaan. Als een paard netjes gepoetst staat te blinken, liefst met een zadel erop, is het voor de moderne fokker al lang goed. Dat is dan een schoon paard, terwijl je toch eerst moet bekijken hoe zo'n dier gemaakt is. Tegenwoordig telt het papier meer dan het model, maar je mag nooit vergeten dat er veel simpele paarden met een super papier bestaan, en omgekeerd.'

We hadden het over vererfers. Major de la Cour is een hengst die veel goede paarden heeft gebracht. Paarden met een iets klassiek, ouderwets exterieur, en soms wat speciale karakters, maar toch interessante springpaarden. Fleuri du Manoir heeft veel verschillende types van merries bediend, maar zijn nafok toch moderner gemaakt. En ook van Etretat zijn er een paar goede sportpaarden gekomen.'

'Je moet er natuurlijk rekening mee houden dat niet alle hengsten even veel kansen krijgen. Primo des Bruyères bijvoorbeeld heeft weinig gedekt, maar toch staat vast dat hij kwaliteit doorgaf. Veel mensen beseffen het niet, maar of een hengst al dan niet uitgroeit tot een echte vererfer, heeft niet alleen met genetische aanleg te maken. De omstandigheden moeten ook voor honderd procent meezitten. Natuurlijk, van niets kun je niet iets maken. Om een vererfer te worden, moet een hengst kwaliteit hebben. Maar zo'n hengst moet net zo goed op een betrouwbaar station staan, efficiënt gepromoot

worden, veel producten maken, betere merries krijgen, en dan nog het geluk hebben dat een paar van zijn producten bij stielmensen terecht komen. Stel je eens voor dat Darco als jong paard naar het buitenland was verkocht. Dan had de hengst nooit kunnen uitgroeien tot de vererfer die hij nu geworden is. Alleen, toevallig stond Darco bij een eigenaar als Martinus Paesen, die het risico wou nemen om hem aan te houden. Kijk, Flemming Velin betaalde indertijd zestig miljoen voor Quidam de Revel. Iedereen verklaarde hem gek, maar precies omdat hij bij Velin stond, is Quidam zo'n stempelhengst geworden. Omdat de hengst super gemanaged en gepromoot werd, en middels diepvries over heel Europa beschikbaar kwam. Niemand anders had het risico willen nemen, maar Tinus Paesen en Flemming Velin hebben het gedaan, en het heeft voor hen beiden geloofd'.

Hardheid

Johan heeft tijdens zijn lange carrière allerhande hengsten op stal gehad, maar zijn oogappel was ongetwijfeld de volbloed Sir de Verneuil xx. Een zoon van Laudanum xx, gefokt uit een merrie die internationaal heeft gesprongen. Hoe kijkt Johan tegen het gebruik van volbloed aan?

Ik weet wel zeker dat we volbloed nodig hebben in de fokkerij. Over het gebruik van volbloed bestaan veel misverstanden. Een volbloed moet geen springmanieren geven. Een volbloed brengt bloed, looplust, en souplesse. Plus, de fysieke en mentale hardheid om te blijven presteren, ook als het moeilijk wordt. Ik begrijp de mensen niet die zeggen dat we volbloed kunnen missen, terwijl je vandaag in de sport meer dan ooit een bloedpaard nodig hebt om aan de top te staan. Veertig jaar terug hadden de paarden het vermogen om over een kasteel van een oer te springen, maar op een rechte van 1.40 schopten ze misschien een balk naar beneden. Dat kan tegenwoordig niet meer. De moderne parcoursen vragen een paard dat snel is, elektrisch, voorzichtig, handig, en intelligent. Dat zijn stuk voor stuk eigenschappen die van de volbloed komen. Misschien van een volbloed in tweede of derde generatie, maar tóch een volbloed.

Bloedpaarden zijn harde paarden. Als de mensen horen spreken over hardheid, halen ze hun schouders op, omdat ze niet weten wat het betekent. Een hard paard is een paard dat taai is, dat kan afzien. Een paard dat blijft springen, dat blijft proberen, en dat blijft zijn best doen, ook aan het eind van een lang en zwaar parcours. Of aan het eind het van een lang en zwaar concours. Of desnoods aan het eind van een lang en zwaar seizoen. Klassieke warmbloeden hebben het daar moeilijk mee. Er zijn genoeg van die grote olifanten, waar de ruiters van alles en nog wat moeten aan doen, alleen maar om ze aan de gang te houden. Bloedpaarden blijven lopen, van nature uit. Omdat ze fysiek, maar ook mentaal harder zijn. Drie vierden van een goed springpaard zit in de kop, en één vierde in de lendenen. Op een bepaald niveau moeten de paarden het willen doen, en dan heb je eerder bloed te weinig, dan te veel.

Officieel zegt het Bwp dat we meer volbloed nodig hebben, maar het stamboek zou daar wat consequenter moeten naar handelen. Wie met een hoog in het bloed staande merrie naar de prijskamp komt, wordt dikwijls achteraan gedumpt, omdat zijn merrie te fijn of te licht is. Veel juryleden denken nog altijd dat fijn beenwerk niet

Buitenstallen

Binnenboxen

Staldeuren

Trainingsmolens

Mega-shop

Toebehoren

Roosen België NV
 Industriepark Hoge Mouw 440
 2370 ARENDONK
 Tel. 014/672323
 Fax 014/671552

www.roosen.be   e-mail: info@roosen.be

Vandalux

onmiddellijke levering uit stock!

www.vandalux.com

* BETAALBARE PAARDENBOXEN VOOR ZELFBOUWERS

Zeer eenvoudig te plaatsen. Blijvend verplaatsbaar.
 Zwaar metalen frame, warm gegalvaniseerd.
 Massief tropisch hout, onverwoestbaar.
 Dakbedekking en bevestigingsmaterialen inbegrepen in het volledige pakket.

➔ Afhaalprijzen (excl. b.t.w.):

- Volledige eerste box : 1.730 euro (4 wanden+dak)
- Volgende aanbouwbox : 1.440 euro (3 wanden+dak)

Altijd welkom,

ook op zaterdag en zondag tussen 10 en 12 uur.

Steeds na afspraak!

*Voor meer informatie : Tel. + Fax : 055 / 30.18.40
 GSM 0475 / 46.37.07*

* Door velen nagemaakt, maar nooit geëvenaard in prijs en kwaliteit!

hard, of een bloed gemaakte merrie niet sterk kan zijn. Als je het gebruik van volbloed wil promoten, zul je producten van volbloedhengsten ook eerlijk moeten beoordelen.

Eigen hengsten

Johan kan diverse bloedlijnen appreciëren, maar in de loop der jaren heeft hij zelf vooral Franse hengsten op stal gehad. Moet het Bwp blijven beroep doen op vreemde hengsten, en welke stamboeken kunnen daarbij een rol spelen?

'Het is niet verkeerd om af en toe wat nieuw bloed te gebruiken, zonder daarom te overdrijven. Goede springpaarden hoeven we niet meer elders te zoeken, want die fokken we onder-tussen zelf. Het Bwp heeft de afgelopen vijftig jaar goed geboerd. De fokkers hebben overal wat weggeplukt, en uit die mix van verschillende bloedlijnen zijn sterke, betrouwbare sportpaarden gekomen. Ik denk niet dat we nog veel materiaal uit het buitenland moeten halen. Alleen, als een hengst in België geboren is, denken veel mensen automatisch dat hij minder kwaliteit heeft. Dat zit er in gebakken, maar het is al lang achterhaald. De afgelopen jaren was de eigen kweek op de Bwp keuring telkens minstens even goed, of beter dan de buitenlanders. In Holstein en Nederland wordt bijna de helft van de hengstveulens opgekweekt. Bij ons is dat veel minder. De mensen doen geen moeite om een jonge hengst op de keuring te brengen, omdat een eigen fok niet commercieel is. Interessante hengsten moeten blijkbaar uit het buitenland komen. Darco en Palestro zijn zo wat de enige producten uit eigen kweek die als jonge hengst veel hebben gedekt. Toch begint dat te veranderen. De fokkers beseffen dat we zelf genoeg kwaliteit in huis hebben om onze eigen hengsten te gebruiken.

Wat ik over Holstein denk? Er zijn in Holstein goede en minder goede paarden, net zoals hier. Twintig jaar geleden was Holstein een klein, onnozel stamboek. De mannen hebben hun winkel prima beredderd, en nu zijn de Holsteiners een soort goden geworden. Dat is een mode, maar wat mij betreft ook niets meer. Ik ben dit jaar in Holstein op de keuring geweest, en jawel, er liepen een aantal jonge hengsten mee met een goede sprong, al hadden ze weinig beweging. Dat klinkt nog redelijk, maar daarnaast heb ik net zo goed veel zware, lompe paarden gezien, met een traag voorbeen, en weinig manieren. Paarden die bloed en souplesse tekort komen. Ook de nafok van Quidam was triestig om te zien. Dat zijn paarden die gewoon niet kunnen lopen, en dat zeg ik, terwijl ik toch altijd een grote voorstander van Franse hengsten ben geweest.

Bij een stamboek als Oldenburg krijg je wél hengsten met veel beweging te zien, maar dat zijn dressuurpaarden, en springpaarden hebben ze daar niet meer. Ik kan wel akkoord gaan met de richtlijn van het Bwp voor dressuurhengsten. Een goed dressuurpaard moet ook wat kunnen springen. Natuurlijk, zo'n dressuurhengst zal misschien zijn hoofd vrij hoog houden, en minder manieren tonen, maar meer kun je ook niet verwachten. Als hij soepel genoeg is, moet hij tóch een

Sir de Verneuil xx was een zoon van de legendarische vererver Laudanum xx. De donkerbruine volbloed was zeer populair, maar over zijn nalatenschap bestaat discussie. Rechtstreeks heeft Sir weinig sportpaarden gebracht, maar in tweede generatie zou hij wel eens interessant werk kunnen leveren.

sprongetje kunnen maken. Al moeten we daar niet mee overdrijven. Spring- en dressuurpaarden zijn hoe langer hoe meer twee totaal verschillende dingen.

Dat is trouwens één van de redens waarom ik mijn bedenkingen heb bij veulenkeuringen. Het is onmogelijk om veulens die gefokt zijn als springpaard, of als dressuurpaard samen te beoordelen. Dressuurveulens werden gefokt om spectaculair te bewegen, en tegenwoordig is dat het enige wat op een keuring nog belangrijk is. De bovenlijn, en de beweging. Of zo'n veulen dan kleine smalle voetjes heeft, een ingestoken spronggewricht, of een steekborst, lijkt geen rol meer te spelen. Wij, de oude mannen, bekijken een paard nog vanaf de grond. Van onder naar boven, zoals het hoort, maar wij zijn uitzonderingen aan het worden. Aan een correct exterieur wordt hoe langer hoe minder belang gehecht.

Voor mij weegt een correct exterieur wél zwaar door, zeker als we over een vererver spreken. Wat natuurlijk niet wil zeggen dat prestaties geen belang zouden hebben. Toch is het niet altijd gemakkelijk om prestaties juist in te schatten. Resultaten kun je minimaliseren, of opblazen. Promotie speelt daarbij

een grote rol. Het zou niet de eerste keer zijn dat een jonge hengst hard gepromoot werd, en een paar jaar later weer compleet verdwenen was. Om goed te presteren in de sport, moet een hengst ook op de juiste plaats, en bij de juiste man terecht komen. Wat zou er bijvoorbeeld met Clinton zijn gebeurd, als hij niet bij Dirk Demeersman was terecht gekomen? Maar goed, prestaties vormen een bron van informatie, zoveel is zeker. Als een hengst in de sport heeft gelopen, weet je toch al iets meer over zijn gezondheid en zijn karakter. Ofsporhengsten als Clinton en Nagano ook goede fokhengsten zullen worden, kun je nu nog niet zeggen. In de fokkerij moeten ze het nog gaan bewijzen. Als een hengst twintig jaar is, pas dan weet je of het al dan niet een échte vererver was.

Een hengst kan pas uitgroeien tot een vererver, als hij ook de gepaste merries krijgt. Welke merries vindt Johan interessant voor de fokkerij?

'Ik zie graag een fijne rappe merrie met veel bloed, karakter, en een groot hart. Ze moet niet te groot zijn. Iets meer dan 1.60 meter volstaat. Een interessante fokmerrie hoeft geen grote concoursen gelopen te hebben, maar ze moet wel de wil hebben om te presteren, en de hardheid van een merrie die twintig jaar kan worden. Ik hoef geen topper van de prijskamp die braaf en tam is. Nee, geef mij maar een bloedmerrie. Als je met een bloedmerrie start, vind je altijd wel een geschikte hengst.'

Marcel Van Dijck

De laatste hengstenhouder die we aan het woord laten is Marcel Van Dijck. Marcel is één van de grondleggers van het Bwp, een man die via zijn hengsten het reilen en zeilen van het stamboek voor een stuk heeft bepaald. Grote namen als Codex, Fantastique, en Buenaventura xx stonden bij hem ter dekking.

'Mijn persoonlijke topvijf? Flugel, Lugano, en Codex. Daarna volgen een aantal hengsten, die vrij dicht bij elkaar zitten. Als ik naar de Lrv-tornooien kijk, dan zou ik zeggen Saygon en Codexco. Codexco stond niet op de lijst, maar als je de paarden in de klasse Zwaar opsomt, kom je toch veel producten van Codexco tegen. Ook Almé hoort er wat mij betreft bij. Almé was Bwp gekeurd, maar de hengst is voor het gevoel altijd meer een buitenlander gebleven. Drost is zeker een interessante hengst geweest, maar hij werd te weinig gebruikt om bij de top te kunnen horen. Fleuri du Manoir en Skippy hebben het goed gedaan. Fier de Lui heb ik ook altijd een fijne hengst gevonden. Een zoon van Rantzau xx was dat. Hij gaf paarden met een wat moeilijk karakter, maar veel kwaliteit. Fantastique zou ik er zelf niet direct bijzetten, nee. Fantastique is

een verdienstelijke hengst geweest. Zeker in de moederlijn heeft hij goed gewerkt. Het is een hengst die in de breedte het niveau heeft verhoogd, maar anderzijds weinig toppers heeft gebracht. Van Primo des Bruyères zijn er wél een paar aparte sportpaarden gekomen, maar die heeft in de breedte veel minder kunnen doen. Daar heeft hij niet genoeg voor gedekt, en ik ben bang dat er op lange termijn weinig zal van overblijven. Of het zou via Jus de Pommes moeten gaan, want zoveel merries zijn er van Primo niet geboren. De hengst heeft geen drie seizoenen gedekt. Pas tijdens zijn laatste seizoen begon de belangstelling te groeien, omdat hij toen goed aan het lopen was in de sport, maar in mei is Primo gestorven.'

Tweede generatie

Primo des Bruyères was op model een aansprekende, mooi getypeerde hengst, die ook vandaag nog zeer modern zou aandoen. De paar foto's die van Primo zijn overgebleven, doen de hengst eigenlijk geen recht. De donkerbruine Selle Français was een zoon van Night and Day xx. Marcel Van Dijck heeft in de loop der jaren verscheidene volbloedhengsten, en zonen van volbloeden ter dekking gehad. Het is dan ook geen verrassing om te horen dat hij een groot voorstander van het gebruik van volbloed is.

'Ik ben hoegenaamd niet akkoord met wat er vorige keer over volbloeden werd gezegd. Stellen dat je geen volbloed nodig hebt, is onzin. Dat is een kortzichtig beleid. Joris De Brabander zegt dat een volbloed alleen snelheid kan brengen, maar een volbloed geeft ook hardheid, werkwillegheid en sou-

Primo des Bruyères (Night and Day xx) had waarschijnlijk de kwaliteit om een grote vererver te worden, maar de hengst stierf na drie seizoenen dekdienst. Van Primo werden niet meer dan 132 producten geregistreerd.

plesse. Stamboeken als Holstein en het Selle Français zijn groot geworden door het gebruik van volbloed. De namen kent iedereen wel. Cottage Son xx, Rantzau xx, Ultimate xx, Furioso xx, en zo verder. In Holstein hebben ze daarnaast Ramzes gehad, een Anglo-Arabier van Rittersporn xx. Het probleem is dat je de mensen niet meer warm kunt krijgen om een volbloed te gebruiken. Het is altijd moeilijk geweest om een goede volbloed te vinden. Een volbloed tenminste, die een rol kan spelen in de warmbloedfokkerij. Dat is er nu zeker niet gemakkelijker op geworden, en de kansen die zo'n hengst tegenwoordig krijgt, zijn veel keren kleiner dan vroeger het geval was. Het probleem is dat de mensen geen geduld meer hebben. De fokkers willen direct resultaat zien. Als tweejarige willen ze hun product zien springen, én winnen. Zo werkt het niet. Wie een volbloed gebruikt, zal misschien een generatie moeten wachten voor hij daar werkelijk de vruchten van plukt. Dikwijls haalt een volbloed pas in de tweede generatie zijn hoogste rendement. Persoonlijk zie ik graag een volbloed in de moederlijn. Ik zou zeggen dat je voor een goed sportpaard toch tot dertig procent volbloed nodig hebt. Dat percentage moet je als fokker proberen te bereiken.

Ik denk niet dat er in de fokkerij veel verschil zit tussen een zuivere volbloed, en een zoon van een volbloed. Codex was een zoon van Cottage Son xx, maar hij functioneerde als een volbloed. Als die nu nog op mijn station mocht staan, zou ik een gat in de lucht springen. Ik denk dat Codex zelfs vandaag nog veel goeds zou kunnen doen in de fokkerij. Misschien meer nog dan toen, omdat hij nu meer merries met kwaliteit zou kunnen krijgen. Ook Buenaventura xx zou ik graag genoeg terug op stal hebben. Dat soort hengsten kun je ook nu nog vinden, maar de fokker moet ze willen gebruiken'.

Commercieel denken

Een jaar of twintig terug was het hoogst ongebruikelijk dat een gekeurde hengst in de sport liep, maar tegenwoordig is dat routine geworden. Veel fokkers kiezen een hengst op basis van zijn sportprestaties, terwijl het exterieur minder aandacht krijgt.

Prestaties zijn natuurlijk belangrijk, maar een sporthengst is zeker niet altijd een goede hengst voor de fokkerij. Een paard kan maar doorgeven wat hij in zich heeft. Wat de ruiter verbetert, kan de hengst niet doorgeven. Ik denk niet dat we op deze manier goed bezig zijn. Iedereen gebruikt tegenwoordig één of twee hengsten die goed lopen in de sport, maar zo'n hengst past daarom niet op iedere merrie. Zaken als de bouw, het exterieur en de correctheid moeten ook worden bekeken. Het stamboek moet mee in de sportrichting, maar zonder te overdrijven. Nu wordt een hengst die als jong paard niet werd genomen, als zes- of zevenjarige toch gekeurd, omdat hij in de sport heeft gepresteerd. Dat is niet alleen bij ons, maar overal zo, en het is moeilijk af te remmen. Het Bwp heeft als eerste stamboek het springen in vrijheid ingevoerd. Terecht, maar iedereen weet dat je het wel kunt beïnvloeden. We kunnen

moeilijk terug, maar ik ben van mening dat de jury het met de nodige voorzichtigheid moet benaderen'.

Marcel heeft tijdens zijn lange carrière hengsten van allerhande signatuur op stal gehad. Volbloeden, maar ook Gelderse en Franse hengsten, Holsteiners, Westfalers, en één enkele Hannoveraan. Op welke stamboeken moet het Bwp zich in de toekomst richten ?

'Ik geloof niet dat we ons in de toekomst nog op veel andere stamboeken moeten richten. Misschien kan de Anglo interessant zijn als een alternatief voor volbloed, voor zover de mensen tenminste met een Anglo willen fokken. Voor het ogenblik is Holstein in de mode. Op het gebied van springpaarden is dat zeker de top. De paarden hebben vermogen, én ze worden zeer professioneel klaargemaakt. Het is natuurlijk niet alles goud wat blinkt. Ik denk dat we moeten opletten dat we Holsteiners gebruiken die genoeg bloed hebben. Als we Holsteiners met weinig bloed op onze merries gaan gebruiken, zullen we paarden krijgen die koud, en te traag in de reflexen zijn.

In Holstein verloopt de hengstenkeuring helemaal anders dan hier. We moeten jaloers zijn op hoe commercieel het daar wordt aangepakt. De jonge hengsten worden zo goed mogelijk voorgesteld. De buitenwereld krijgt de paarden op hun best te zien. Bij ons is dat niet het geval. Hier probeert de jury uit te vissen wat een hengst in zijn mars heeft. Wat zijn kwaliteit is. Dat moet de jury ook doen, maar het testen van de paarden zou beter op voorhand gebeuren, zonder publiek. Alleen de jury, en één vaste man aan de hindernis. Als je op voorhand weet welk vlees je in de kuip hebt, kun je de keuring zelf wat mooier aankleden, en de hengsten optimaal presenteren. Op die manier krijgt het publiek een veel positiever beeld van de paarden. Ik ben er van overtuigd dat er in Holstein heel veel gepraat wordt na de eerste test zonder publiek, en dat er daarna bepaalde afspraken worden gemaakt. Bijvoorbeeld dat hengst x niet wordt gekeurd, maar wel naar de veiling mag, en daar wat extra mag springen. In de toekomst moet ook het Bwp wat commerciëler leren denken. Ik hoop dat de nieuwe keuring een verbetering in die zin zal brengen'.

Daarmee komen we bij de slotvraag, die we aan iedereen hebben gesteld. Welke merries ziet Marcel graag naar zijn hengsten komen ?

'Ik zie graag een merrie met minstens dertig procent volbloed, een ruim kader en correct beenwerk. Een merrie die niet beknopt, maar integendeel lang belijnd is. De origine speelt ook wel mee, en liefst heeft zo'n merrie wat prestaties op haar naam. Niet iedere fokker heeft de kans om zijn merrie in de sport uit te brengen, en dan nog regelmatig een veulen te fokken. Daarom hoeven het geen eigen prestaties te zijn. Prestaties uit de familie, van broers of zusters, zijn ook al goed'.

Met de commentaar van Marcel Van Dijck, sluiten we het tweede stuk over de Bwp stempelhengsten af. In het volgend nummer van PK verschijnt het derde en laatste artikel uit de reeks.